

APLINKOS
APSAUGOS
AGENTŪRA

LAUKINIŲ GYVŪNŲ LAIKYMO NELAISVĖJE REGLAMENTAVIMAS

Gyvosios gamtos licencijavimo skyriaus vedėja
Toma Bulauskienė

2025-10-07

Teisės aktai, reglamentuojantys laukinių gyvūnų laikymą nelaisvėje ir leidimų laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus išdavimą:

Lietuvos Respublikos
LAUKINĖS
GYVŪNIJOS
įstatymas

Lietuvos Respublikos
SAUGOMŲ GYVŪNŲ,
AUGALŲ IR GRYBŲ
rūšių įstatymas

Lietuvos Respublikos
GYVŪNŲ GEROVĖS IR
APSAUGOS įstatymas

LAUKINIŲ GYVŪNŲ
NAUDOJIMO
TAISYKLĖS

Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklės reglamentuoja:

- nustato laukinių gyvūnų **laikymo nelaisvėje** (aptvaruose, voljeruose ar kituose statiniuose) **sąlygas, priežiūros ir veisimo reikalavimus**;
- reglamentuoja laukinių gyvūnų **paėmimą iš aplinkos** (išskyrus medžioklę ir žvejybą);
- nustato **reikalavimus** laukinių gyvūnų paėmimui iš aplinkos **globos ir gydymo tikslais**;
- nustato **reikalavimus** laukinių gyvūnų kryžminimui ir **veisimui**;
- reglamentuoja Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatyme nustatytų **leidimų laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus išdavimo ir kontrolės tvarką**;
- reglamentuoja Laukinės gyvūnijos įstatyme nustatytų leidimų naudoti laukinius gyvūnus kryžminimui išdavimo ir kontrolės tvarką;
- reglamentuoja Laukinės gyvūnijos įstatyme nustatytų leidimų naudoti laukinius gyvūnus išdavimo ir kontrolės tvarką.

Laukinės gyvūnijos įstatymo 2 straipsnyje apibrėžtos sąvokos:

Laukinis gyvūnas – laisvėje gyvenantis arba nelaisvėje laikomas laukinių gyvūnų rūšies bet kurios biologinio vystymosi stadijos individas. Gyvūnais pagal šį įstatymą taip pat laikomos gyvūno dalys ar gaminiai iš jų, taip pat negyvi gyvūnų egzemplioriai.

Domestikuotas gyvūnas – gyvūnas, kuris per vykdytą selektyvaus veisimo procesą yra įgijęs genetinių pasikeitimų, modifikavusių jo išvaizdą, fiziologiją ir elgesį.

Domestikuotų žinduolių sąrašas

➤ Leidimas – nereikalingas!

Domestikuotiems gyvūnams priskiriamos: domestikuotos vištos, domestikuotos antys, domestikuotos žąsys, domestikuoti kalakutai, domestikuotos patarškos, domestikuotos putpelės, domestikuoti uoliniai karveliai, naminės bitės, tamsiosios vakarinės medunešės bitės (*Apis mellifera mellifera*), išskyrus, kai jos paimtos iš gamtos (uoksų ar drevių), šilkverpiai ir kt. domestikuoti gyvūnai.

Svarbu:

Domestikuotų žinduolių sąrašui **nepriskiriami gamtoje išlikę** laukinės rūšies šiauriniai elniai, azijiniai buivolai, dvikupriai kupranugariai.

Eil. Nr.	Gyvūno pavadinimas lietuvių kalba	Gyvūno mokslinis pavadinimas lotynų kalba ir sinonimai
1.	Naminis šuo	<i>Canis familiaris</i> , sin. <i>Canis lupus familiaris</i>
2.	Naminė katė	<i>Felis catus</i> , sin. <i>Felis silvestris catus</i>
3.	Naminė žiurkė	<i>Rattus norvegicus domesticus</i>
4.	Naminė pelė	<i>Mus musculus domestica</i>
5.	Jūrų kiaulytė	<i>Cavia porcellus</i>
6.	Naminis triušis	<i>Oryctolagus cuniculus domesticus</i>
7.	Naminis šeškas	<i>Mustela furo</i> , sin. <i>Mustela putorius furo</i>
8.	Naminė ožka	<i>Capra hircus</i> , sin. <i>Capra aegagrus hircus</i>
9.	Naminė avis	<i>Ovis aries</i> , sin. <i>Ovis aries domestica</i>
10.	Naminis jautis (karvė)	<i>Bos taurus</i>
11.	Gajalas	<i>Bos frontalis</i>
12.	Bantengas	<i>Bos javanicus</i> , sin. <i>Bos javanicus domesticus</i>
13.	Azijinis buivolas	<i>Bubalus bubalis</i>
14.	Zebu	<i>Bos indicus</i> , sin. <i>Bos taurus indicus</i>
15.	Naminis jakas	<i>Bos grunniens</i>
16.	Šiaurinis elnias	<i>Rangifer tarandus</i> , sin. <i>Rangifer tarandus tarandus</i>
17.	Dvikupris kupranugaris	<i>Camelus bactrianus</i>
18.	Vienkupris kupranugaris	<i>Camelus dromedarius</i>
19.	Alpaka	<i>Vikugna pacos</i>
20.	Lama	<i>Lama glama</i>
21.	Naminis asilas	<i>Equus asinus</i> , sin. <i>Equus africanus asinus</i>
22.	Naminis arklys	<i>Equus caballus</i>
23.	Naminė kiaulė	<i>Sus domesticus</i> , sin. <i>Sus scrofa domesticus</i>

Leidžiamų nelaisvėje laikyti ir (ar) leidžiamų nelaisvėje veisti laukinių gyvūnų rūšių sąrašas

Svarbu:

Leidžiamų nelaisvėje laikyti ir (ar) leidžiamų nelaisvėje veisti laukinių gyvūnų rūšių sąrašas taikomas tik laukinių žinduolių rūšims

Atkreiptinas dėmesys:

- Leidimo laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus nereikia!
- Naujai įsigyti laikymui ir veisti nelaisvėje laukinius gyvūnus po 2025 m. rugsėjo 1 d. nebegalima!
- Reikalingas Leidimas laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus!

Eil. Nr.	Rūšies (genties) lietuviškas pavadinimas	Rūšies (genties) lotyniškas pavadinimas	Iki kada leidžiama nelaisvėje laikyti ir veisti
1.	Dygliuotosios pelės	<i>Acomys spp.</i>	
2.	Smiltpelės	<i>Gerbillus spp., Meriones spp.</i>	
3.	Nilinė žolpelė	<i>Arvicanthis niloticus</i>	
4.	Neumano žolpelė	<i>Arvicanthis neumanni</i>	
5.	Pelė mažylė	<i>Micromys minutus</i>	
6.	Nykštukinė naminė pelė	<i>Mus minutoides</i>	
7.	Plačiakaplė žiurkė	<i>Mastomys natalensis</i>	
8.	Juodoji žiurkė	<i>Rattus rattus</i>	
9.	Sirinis žiurkėnas	<i>Mesocricetus auratus</i>	
10.	Nykštukinis Kembelo žiurkėnas	<i>Phodopus campbelli</i>	
11.	Roborovskio žiurkėnukas	<i>Phodopus roborovskii</i>	
12.	Džiungarinis žiurkėnukas	<i>Phodopus sungorus</i>	
13.	Daūrinis žiurkėnukas	<i>Cricetulus barbarensis</i>	
14.	Šinšilos	<i>Chinchilla spp.</i>	
15.	Gambinė žiurkėnžiurkė	<i>Cricetomys gambianus</i>	
16.	Paprastoji afrikinė miegapelė	<i>Graphiurus murinus</i>	2025 m. rugsėjo 1 d.
17.	Degu	<i>Octodon degus</i>	
18.	Nykštukinė voverinė skraiduolė	<i>Petaurus breviceps</i>	2025 m. rugsėjo 1 d.
19.	Keturpirštis (afrikinis) ežys	<i>Atelerix albiventris</i>	2025 m. rugsėjo 1 d.
20.	Patagoninė mara	<i>Dolichotis patagonicum</i>	2025 m. rugsėjo 1 d.
21.	Bizonas	<i>Bison bison</i>	
22.	Stumbras	<i>Bison bonasus</i>	
23.	Alpinis ožys	<i>Capra ibex</i>	
24.	Sibirinis kalninis ožys	<i>Capra sibirica</i>	
25.	Stirna	<i>Capreolus capreolus</i>	
26.	Danielius	<i>Cervus dama</i>	
27.	Taurusis elnias	<i>Cervus elaphus</i>	
28.	Dėmėtasis elnias	<i>Cervus nippon</i>	
29.	Dovydo elnias	<i>Elaphurus davidianus</i>	
30.	Guanakas	<i>Lama guanicoe</i>	
31.	Vikunija	<i>Vicugna vicugna</i>	
32.	Kalninis avinas	<i>Ovis ammon</i>	
33.	Muflonas	<i>Ovis orientalis</i>	
34.	Šernas	<i>Sus scrofa</i>	

Draudžiama asmenims nelaisvėje laikyti, veisti ir įsigyti laikymui nelaisvėje:

laukinių paukščių rūšis, natūraliai paplitusias Europos Sąjungos valstybių narių europinėje teritorijoje kurios:

pagal Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės, nepriskiriamos medžiojamiesiems gyvūnams ir joms nenustatytas leistinas jų medžiojimo terminas.

išskyrus atvejus, kai:

- šių rūšių paukščiai paimti iš gamtos vadovaujantis Saugomų rūšių naudojimo tvarkos aprašo reikalavimais
- arba išsiriti iš kiaušinio nelaisvėje, kaip ir jų abu tėvai,
- arba įgyti vadovaujantis Prekybos laukiniais gyvūnais, augalais ir grybais taisyklėmis, ir yra jų teisėtą įsigijimą patvirtinantys dokumentai, nurodyti Prekybos laukiniais gyvūnais, augalais ir grybais taisyklėse.

Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių 8 punktas:

!Draudžiama asmenims nelaisvėje laikyti, veisti ir įsigyti laikymui nelaisvėje šių nurodytų rūšių laukinius gyvūnus

*išskyrus atvejus, kai šie gyvūnai laikomi nelaisvėje neleidžiant veistis ir asmuo juos yra teisėtai įgijęs (paėmęs iš natūralios aplinkos, išveisęs nelaisvėje, pirkęs, išmainęs, gavęs dovanų ar paėmęs iš kito asmens ir yra jų teisėtą įsigijimą patvirtinantys dokumentai) iki 2009 m. rugsėjo 1 d.; krokodilus – iki 2011 m. liepos 13 d.; paprastąsias ūdras (*Lutra lutra*), pilkuosius vilkus (*Canis lupus*), paprastuosius šakalus (*Canis aureus*), ruduosius lokius (*Ursus arctos*), vilpišius (miškines kates) (*Felis silvestris*) ir paprastąsias lūšis (*Lynx lynx*) – iki 2015 m. sausio 1 d.; rudąsias lapes (*Vulpes vulpes*) – iki 2024 m. balandžio 1 d.).*

- 8.1. krokodilai (Crocodylia), visos rūšys;
- 8.2. kloakiniai (Monotremata), visos rūšys;
- 8.3. nepilnadančiai (Edentata), visos rūšys;
- 8.4. kaguanai (Dermoptera), visos rūšys;
- 8.5. beždžionės (Primates), visos rūšys;
- 8.6. šuniniai (Canidae), visos rūšys;
- 8.7. lokiniai (Ursidae), visos rūšys;
- 8.8. didžioji panda (*Ailuropoda melanoleuca*);
- 8.9. mažoji panda (*Ailurus fulgens*);
- 8.10. kiauniniai (Mustelidae);
- 8.11. viveriniai (Viverridae), visos rūšys;
- 8.12. hieniniai (Hyaenidae), visos rūšys;
- 8.13. katiniai (Felidae), visos rūšys;
- 8.14. irklakojai (ruoniai) (Pinnipedia), visos rūšys;
- 8.15. banginiai (Cetacea), visos rūšys;
- 8.16. sirenos (Sirenia), visos rūšys;
- 8.17. straubliniai (Proboscidea), visos rūšys;
- 8.18. tapyriniai (Tapiridae), visos rūšys;
- 8.19. raganosiniai (Rhinocerotidae), visos rūšys;
- 8.20. vamzdžiadančiai (Tubulidentata), visos rūšys;
- 8.21. hipopotaminiai (Hippopotamidae), visos rūšys;
- 8.22. žirafiniai (Giraffidae), visos rūšys;
- 8.23. skujuočiai (Pholidota), visos rūšys.

Išimtys:

- Kai šie gyvūnai laikomi mokslo ir mokymo įstaigose, turinčiose leidimą laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus, ar zoologijos soduose, turinčiuose leidimą įkurti zoologijos sodą.
- Kai šie gyvūnai paimti iš aplinkos ir laikomi nelaisvėje be galimybės veistis globos ir gydymo tikslais vadovaujantis Laukinės gyvūnijos įstatymu.
- Kai asmenys vykdo Aplinkos ministerijos ar kitos institucijos patvirtintus saugomų rūšių apsaugos ar veiksmų planus, saugomų rūšių veisimo ir paleidimo į laisvę programas; siekiant šių rūšių populiacijų atkūrimo ir reintrodukcijos.
- Kai asmenys vykdo introdukciją ar reintrodukciją ir turi leidimą introdukuoti ar reintrodukuoti gyvūnus.
- Kai nelaisvėje, specializuotuose ūkiuose (fermose) ūkiniais tikslais laikomi ir veisiami ir įsigyjami laikymui nelaisvėje kailiniai žvėreliai.

Leidimas laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus nereikalingas:

laikant namuose teisėtai įgytus laukinius gyvūnus, nekeliančius grėsmės žmonių gyvybei ir sveikatai, **išskyrus saugomų rūšių gyvūnų veisimą;**

laikant ir veisiant pelinius graužikus, kirstukus, kurmius, moliuskus, varliagyvius, vorus, vabzdžius ir kitus bestuburius gyvūnus, kurie nepriskirti saugomoms rūšims pagal Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą;

laikant ir veisiant laukinius gyvūnus, skirtus zoologijos soduose, aptvaruose, voljeruose ar kituose statiniuose laikomiems laukiniams gyvūnams šerti;

laikant ir veisiant Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklėse nurodytų laukinių gyvūnų rūšių, nepriskiriamų saugomoms rūšims, gyvūnus;

laikant ir veisiant kailinius žvėrelius specializuotuose ūkiuose (fermose) ūkiniais tikslais;

Leidimas laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus nereikalingas:

laikant, veisiant ir naudojant laukinių gyvūnų rūšių bandomuosius gyvūnus;

laikant prekybai skirtus laukinius gyvūnus, kurie skirti laikyti kaip gyvūnai augintiniai specializuotose gyvūnų prekybos vietose, kurios yra patvirtintos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos;

prekiaujant laukinių gyvūnų rūšių gyvūnais augintiniais savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu nustatytoje vietoje, kuriose gyvūnai nuolat nelaikomi;

turint leidimą prekiauti saugomų rūšių gyvūnais, išduotą vadovaujantis Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymu;

leidimą įkurti zoologijos sodą;

turint leidimą naudoti invazines rūšis;

Leidimas laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus nereikalingas:

laikant ir veisiant vynuogines sraiges;

laikant laukinius gyvūnus, paimtus iš aplinkos globos ir gydymo tikslais;

kai, panaikinus leidimo laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus galiojimą, per Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos nustatytą ne ilgesnį kaip 30 kalendorinių dienų terminą gyvūnai savininko sprendimu perduodami kitiems asmenims, turintiems teisę ir sąlygas laikyti perduodamus laukinius gyvūnus, arba nugaišinami ar nužudomi laikantis Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo reikalavimų;

laikant gyvūnus, kuriuos laikyti draudžiama, iki bus priimtas galutinis ir neskundžiamas teisinis sprendimas dėl gyvūnų konfiskavimo;

jeigu įgyvendinami Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos patvirtinti gamtotvarkos planai ir saugomų rūšių apsaugos ar veiksmų planai, vykdomos saugomų rūšių išsaugojimo programos ir priemonės.

Laukinių gyvūnų laikymo nelaisvėje reikalavimai

(Laukinės gyvūnijos įstatymas, Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymas ir kt.):

Laukiniai gyvūnai nelaisvėje turi būti laikomi užtikrinant Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių 5 priede nustatytus reikalavimus.

Įsigijus laikymui aptvaruose, voljeruose ar kituose statiniuose laukinius gyvūnus, **būtina turėti jų kilmę ir teisėtą įsigijimą patvirtinančius dokumentus** (jeigu reikia).

Įvežant juos iš kitų valstybių, būtina turėti leidimus (jeigu reikia), išduotus pagal Prekybos laukiniais gyvūnais, augalais ir grybais taisyklių reikalavimus.

Eil. Nr.	Rūšies lietuviškas ir lotyniškas pavadinimas arba aukštesnė sisteminė grupė	Individuų skaičius, vnt.	Bendras vidaus patalpos plotas, m ²	Vidaus patalpos aukštis, m	Baseino plotas ir gylis, m ² /cm	Papildomam individui vidaus patalpos ir baseino plotas (jei taikoma), proc.
1.	Smulkūs ropliai – iki 0,5 m ilgio (driežai, gyvatės)	1–3	0,5	0,6	-	20 (taikoma vidaus patalpai)
2.	Gyvatės iki 1,5 m ilgio	1–2	2	0,6	-	20 (taikoma vidaus patalpai)
3.	Vidutiniai ropliai Agamos, baziliskai, scinkai ir kitos rūšys	1–2	0,5	1	-	30 (taikoma vidaus patalpai)
4.	Stambūs ropliai – iki 4 m ilgio Pitonai, anakondos ir kitos rūšys	1–2	6	2	1/50	20 (taikoma vidaus patalpai)
5.	Stambūs ropliai – ilgesni kaip 4 m Pitonai, anakondos ir kitos rūšys	1–2	8	2	2/50	20 (taikoma vidaus patalpai)
6.	Varanai, nuodadančiai ir kitos tokio dydžio driežų rūšys – apie 1 m ilgio	1–2	4	1,5	-	20 (taikoma vidaus patalpai)
7.	Smulkūs vėžliai iki 15 cm	1–5	0,5	-	2/3 viso ploto vandens vėžliams	20 (taikoma bendram plotui)
8.	Vidutiniai vėžliai – nuo 15 cm iki 30	1–3	1	-	2/3 viso ploto	20 (taikoma bendram

Aplinkos apsaugos agentūra išduoda leidimus laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus

Laukinių gyvūnų laikymo nelaisvėje leidimai

Esminiai reikalavimai asmenims, siekiantiems gauti leidimą laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus.

Prašymo gauti leidimą laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus forma.

Atnaujinimo data: 2024-11-18

Visus reikiamus dokumentus, siekiant gauti leidimą laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus, siųsti el. paštu aaa@gamta.lt

(Leidimo pavyzdys)

(Herbas)

LEIDIMAS LAIKYTI NELAISVĖJE LAUKINIUS GYVŪNUS

Nr. _____

(vieta)

Leidimas išduotas.....
(fizinio asmens vardas, pavardė arba juridinio asmens ar organizacijos pavadinimas, kodas, buveinė)

Atsakingas už laukinių gyvūnų priežiūrą ir (ar) veisimą asmuo (jeigu leidimas išduotas juridiniam asmeniui ar organizacijai) _____
(vardas, pavardė)

Leidžiama nelaisvėje laikyti _____
(laukinio gyvūno rūšis, lietuviškas ir lotyniškas pavadinimai)

Aptvaro, voljero ar kito statinio adresas arba vietovė (savivaldybė, miestas, kaimas), žemės sklypo kadastrinis numeris:

Aptvaro, voljero ar kito statinio duomenys:

1. Lauko patalpų dydis (plotas m²):

2. Vidaus patalpų dydis (plotas m²):

3. Aukštis (m):

4. Kiti duomenys:

5. Aptvaras, voljeras ar kitas statinys įrengtas miško žemėje Taip Ne

6. Aptvaras, voljeras ar kitas statinys įrengtas saugomoje teritorijoje Taip Ne

7. Jeigu aktualu, nurodoma pakeistojo leidimo išdavimo data, numeris, pakeistojo leidimo turėtojo vardas, pavardė arba juridinio asmens ar organizacijos pavadinimas, kodas, buveinė.

Saugomos teritorijos, kurioje įrengtas aptvaras, voljeras ar kitas statinys, direkcijos pavadinimas: _____

Bendrosios leidimo sąlygos:

1. Laukiniai gyvūnai nelaisvėje turi būti laikomi pagal Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių 5 priede nustatytus reikalavimus.

2. Kai aptvaras, voljeras ar kitas statinys įrengtas aptveriant miško žemės plotą, laikyti ne mažiau laukinių gyvūnų aptverto miško žemės plote, negu nurodyta Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių 6 priede.

3. Leidimo turėtojas privalo kiekvienais metais iki sausio 10 d. raštu arba el. paštu pateikti Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos duomenis apie aptvaruose, voljeruose ar kituose statiniuose laikomus laukinius gyvūnus užpildydamas Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių 7 priede patvirtintą ataskaitą. Pateikiama Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių 76 punkte nurodyta informacija apie globos ir gydymo tikslais nuolat laikomus laukinius gyvūnus (jeigu laikomi).

4. Leidimo turėtojas privalo kaupti informaciją apie laikomus nelaisvėje laukinius gyvūnus vadovaudamasis Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių 74 punktu.

Papildomos leidimo sąlygos:

Leidimas išduotas (išdavimo data)

(pareigų pavadinimas)

(vardas ir pavardė)

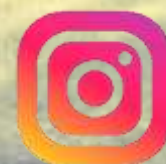
APLINKOS
APSAUGOS
AGENTŪRA

ATSAKINGAI ELKIMĒS SU LAUKINE GAMTA 😊

Mes socialiniuose tinkluose:

Aplinkos apsaugos agentūra

aplinkos.apsaugos.agenūra

Šaltiniai:

- Pagrindinė skaidrė: <https://allstarparrots.co.uk/parrot-species>
- Skaidrė Nr. 4:
 - Stumbras - <https://www.zuvintas.lt/naujienos/stumbrui-patiko-zuvinto-apylinkes>
 - Naminė karvė - <https://bloximages.chicago2.vip.townnews.com/vtcng.com/content/tncms/assets/v3/editorial/8/1a/81aa562a-f927-11ea-af08-27ca85c7801a/5f63cc585cd87.image.jpg>
- Skaidrė Nr. 8:
 - Lūšis - <https://zoomuziejus.lt/?zinduoliai=paprastoji-lusis-felis-lynx>
 - Rudasis lokys - https://lt.wikipedia.org/wiki/Rudasis_lokys#/media/Vaizdas:European_Brown_Bear.jpg
 - Pilkasis vilkas - <https://www.vle.lt/straipsnis/vilkas/>
- Skaidrės Nr. 15 ir 16: <https://misa.lt/miskas-ne-tik-medziai-nuo-ko-jis-mus-saugo/>